

Dos països a debat

L'encontre el dia 18 a Castelló entre els presidents de Catalunya, Jordi Pujol, i del País Valencià, Joan Lerma, serveix de punt de partida per a una roda d'opinions als diferents partits sobre el moment en què es troben les relacions entre tots dos països. Hi falta l'opinió d'Esquerra Unida que, malgrat la insistència d'aquest setmanari, ha declinat l'ofertament.

Hem de superar les desconfiances.

Raimon Obiols
(Secretari general PSC)

Quan s'aborda la qüestió de la relació entre les nostres dues Comunitats, hi ha la tendència a situar-la sobretot en els aspectes culturals i lingüístics, com a conseqüència lògica de les característiques comunes que compartim en aquest àmbit. Hem de ser capaços de saber respondre a les responsabilitats i exigències que comporta aquesta comunitat cultural. Els anys d'experiència autonòmica de què ja disposem són, al meu entendre, una garantia que la col·laboració i la cooperació en aquest camp poden dur-se a terme en peu d'igualtat i de forma satisfactòria, i ens han de permetre considerar en vies definitives de superació una anterior etapa caracteritzada per l'existència d'uns certs recels i desconfiances.

D'altra banda, i encara que l'aspecte cultural té una gran importància, les relacions, entre les nostres dues Comunitats no poden limitar-se. Hi ha altres aspectes que també s'haurien de con-

templar en les actuals relacions entre la Generalitat de Catalunya i la Generalitat del País Valencià.

Les nostres dues Comunitats constitueixen dues regions econòmiques amb unes característiques i unes condicions comunes, i amb importants problemes coincidents. Avui, l'eix del Mediterrani és una zona econòmica en vigorosa expansió. La més dinàmica d'Espanya. Catalunya i València representen també la prolongació natural de la regió europea formada per l'arc mediterrani que compartim amb França i Itàlia. Aquesta regió té un gran dinamisme, comparteix i es beneficia de l'extensió del progrés econòmic del Nord cap al Sud, i, encara que en alguns aspectes, són economies que competeixen entre sí, poden considerar-se, bàsicament, complementàries.

Comparteixen també problemes comuns, especialment en l'ordenació territorial, en comunicacions i transports i també en l'àmbit del turisme.

Tot això em porta a la conclusió, en tenir en compte tots aquests factors, que fóra necessari un increment en la relació entre les nostres dues Comunitats i posar en marxa una major cooperació que beneficiï els nostres dos pobles.

Una operació d'imatge.

Aureli Ferrando
(Diputat autonòmic (UPV))

Jordi Pujol va realitzar en la seua conferència una anàlisi optimista, quasi triomfalista, de l'actual moment econòmic de la Mediterrània Occidental, amb especial referència a la situació de Catalunya i el País Valencià. Els fets que s'hi esmentaren són efectivament certs, però constitueixen només una part de la realitat. El senyor Pujol no va valorar, al costat d'això, el preu que estem pagant a canvi d'aquest desenvolupament: degradació del medi ambient, hipoteca de les centrals nuclears, desnacionalització de la gran empresa, i sovint ja, de les empreses mitjanes, agreujament de les contradic-

cions i dels desequilibris entre classes i grups socials. El seu va ser un discurs lògic de modernització i desenvolupament, molt semblant al que sovint emet el partit socialista, però centrant-se sobre Catalunya-País Valencià i no sobre el conjunt de l'estat.

Es tractava d'un discurs molt prudent, pensat per a alguns dels espectadors que hi podien anar, la dreta política i econòmica de Castelló, amb fortes retallades de continguts nacionals per evitar qualsevol mena de fricció, i defugint sempre qualsevol al·lusió que pogués semblar compromesa. Val a dir, però, que va saber emprar els seus arguments amb gran habilitat, i amb un *savoir faire* polític al quan no ens tenen acostumats els polítics valencians d'ideologies semblants.

Unitat del Poble Valencià pot compartir alguns plantejaments obvis, com és el cas de la llengua i de la necessitat de col·laboració entre totes dues comunitats autònomes. Podríem compartir alguns plantejaments sobre l'aigua de l'Ebre o sobre l'arribada al País Valencià del TGV, que nosaltres vam defensar i aconseguíem aprovar a les Corts valencianes. Però discrepem, evidentment, del model de societat que plan-

teja el senyor Pujol, del desenvolupisme a tota costa que preconitza, i del tractament de la nostra qüestió nacional en termes de «dues comunitats veïnes dins del marc espanyol». Per a UPV, independentment de les actuacions polítiques concretes sobre el marc del País Valencià, com ho fan els companys de l'Entesa o dels PSM sobre el Principat o les Illes, no es pot oblidar el marc nacional comú, com a punt de referència, ni reduir-lo a un problema de *veinatge* o d'una vaga *germanor*. En resum, la cimera entre els presidents Lerma i Pujol anava més dirigida a crear una imatge vendible per a les dues parts, que no a resoldre els problemes reals que compartim.

Pobles germans.

Pedro Gozalbo, CDS

Les relacions entre la Generalitat de Catalunya i la Generalitat valenciana són escasses, espaiades i superficials. Dues comunitats amb tants interessos coincidents haurien de coordinar propostes i reivindicacions, programes de treball i desenrotllar-les da-

vant les institucions de l'estat, la CEE i la resta d'àmbits d'influència pública i privada en benefici mutu.

La suspicàcia del govern central no afavoreix precisament les relacions interregionals i no té massa clares les relacions comunitats autònomes-CEE i les d'aquestes amb altres estats. S'ha potenciat la Federació de Municipis, però s'ha volgut evitar la possible coincidència entre autonomies que pogueren anar més enllà del que desitja el govern de Madrid.

Les iniciatives que les autonomies han tingut per a instal·lar-se a Brus-

sel·les, amb representacions més o menys oficioses, desperten el recel de Madrid davant una possible invasió de competències en els drets de legació de l'estat, propis d'ambaixades. Les relacions que pretenen les autonomies amb la comissió de la CEE o els viatges d'estat dels presidents autonòmics a qualsevol país es contempen com intrusisme de les comunitats autònomes.

En aquest terreny és molt diferent el plantejament que fan Barcelona i València i els resultats obtinguts davant la CEE pel Patronat Català Pro-Europa i el *lobby* financer que han creat els valencians.

Les comunicacions aèries, per carretera i ferrocarril (alta velocitat, amplada de via europea...), els projectes d'investigació i desenrotllament, turístics, industrials, educatius, els programes europeus, els fons de la FEDER, la política agrària comunitària, etc., recullen interessos comuns de la Generalitat catalana i de la Generalitat valenciana que exigeixen una línia calenta, un treball permanent entre totes dues institucions, amb el mutu suport de pobles germans que caminen en la mateixa direcció.

La nació compartida.

Joan Hortalà i Josep L. Carod-Rovira (ERC)

Les relacions entre el Principat de Catalunya i el País Valencià han estat, aquests darrers anys, unes relacions en ocasions difícils i conflictives, perquè no s'han situat sempre en el terreny de la racionalitat, la serenitat i l'eficàcia. La manipulació dels símbols col·lectius, les denominacions i el sentiment popular que, de forma tan barroera, ha dut a terme la dreta, en nom d'una pretesa *valenciania*, no ha estat més que una maniobra decididament espanyolista que ha adoptat la forma d'autodefensa enfront d'un pretès enemic exterior: l'anticatalanisme.

Al nord i al sud, els nacionalistes no sempre hem tingut l'habilitat de no caure en la batalla dels símbols i en les qüestions de noms, batalla que, amb l'aparell de l'estat de què disposaven Abril Martorell i Manuel Broseta, ja teníem perduda de bestreta.

En les circumstàncies actuals, es fa indispensable d'insistir des de noves bases, particularment en les qüestions econòmiques i infraestructurals que ens siguin comunes, superant així el discurs essencialista, cultural, tradicional. Al nord i al sud del riu Sènia, tenim economies no contraposades, sinó complementàries i unes possibilitats de desen-

volupament realment esperançadores. El comerç i l'exportació cap a la resta d'Europa, el fet de ser el punt d'entrada de persones i mercaderies més important de l'estat, l'autopista que uneix el país continental, les expectatives davant el TGV i la circumstància de ser, amb les Illes Balears, l'àrea turística més important d'Europa, ens poden donar un paper capdavanter en el context mediterrani. L'eix ferroviari mediterrani aprovat pel Parlament de Ca-

talunya, com també la necessitat de signar convenis en matèria de política lingüística, són iniciatives d'ERC que van en la direcció assenyalada.

La col·laboració en matèria televisiva, a partir de TV3 i TVV, la potenciació de models lingüístics i culturals conjunts aniran imposant-se per la força de la realitat, si la realitat d'uns problemes i unes solucions comunes s'imposa per la força dels fets. Aleshores, això que no és encara majoritari en la consciència dels ciutadans, entre el Rosselló i el Baix Segura, s'imposarà per l'evidència i la necessitat.

El rebuig o l'oblit de la valencianitat, en plenitud, és assumir la catalanitat des de Vinarós fins a Guardamar. Una valencianitat desacomplexada, en un marc nacional comú. Una nació compartida, de nord a sud, que no és més dels uns que dels altres. Ja deia Fuster que dir-se valencià era la manera de dir-se català. I, com a catalans, el sud d'Alcanar ens és irrenunciable, perquè no podem renunciar a nosaltres mateixos. Però perquè la nació sigui, de debò i finalment, la casa de tots, hem de ser capaços de construir-la no tan sols amb les declaracions pretesament més patriòtiques, sinó amb els

maons més petits, però més sòlids, de la tenacitat, l'habilitat i l'eficàcia. Perquè la casa de tots duri molts anys i tots la reconeguem com a nostra.

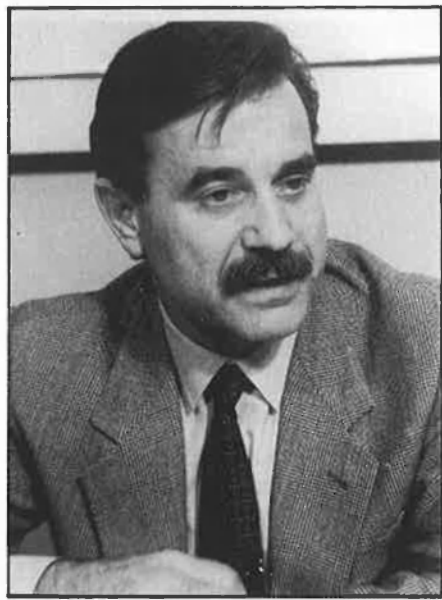
Un diàleg convenient

Leopoldo Ortiz. Independent en les llistes del PP al Parlament Europeu

Tots els anys per primavera un jove català —que no seria l'hereu— visitava la botiga del pare de mon pare a Catadau per tal de comprar-li els sacs de lli, en què arribava el sucre de Cuba, que després venia a València i Barcelona per fer roba d'estiu.

Aquell home, el vaig conèixer ja vell, pels primers anys seixanta, i em va quedar d'ell el fet que deia *colmado* a la botigueta, *escombria* a la granera i *patates* a les creïlles, semblant, imagine, a l'efecte que li deu fer a un xiquet argentí sentir per primera vegada un espanyol, o a un sevillà escoltar un vallisoletà.

Naturalment no pense entrar en l'assumpte de la parla, on ja es barallaran

els filòlegs, però recorde aquell personatge quan reflexione ara sobre les relacions valenciano-catalanes que han pres color amb la trobada de Lerma i Pujol a Castelló, prenent el testimoni de les jornades «nosaltres (i) els valencians» de Barcelona quan ja parlàrem de tot això.

Sabem poc els valencians dels catalans, i menys encara els catalans dels valencians. De l'Ebre amunt la gent del carrer es conforma amb la paella i les falles, i els interessats solen tenir-ne prou amb el ressò de la dita *batalla de València*, el *bunker barraqueta* i els castellanismes que incorpora el valencià.

No obstant això, ara es torna a parlar de veritat, hi ha un autèntic propò-

sit d'enteniment i un convenciment que en els dos pobles necessitem trobar línies d'actuació conjunta sense dependències, integracions ni complexos. L'anomenat «eix mediterrani» ha fet el miracle de fer-nos seure a la mateixa taula a enraonar de diners i dels mercats europeus. Ja no es fan pràcticament monòlegs de llengua, bandera o geografia, sinó que hi ha diàlegs de trens, de carreteres, de rius i de televisió, on per cert Jordi Pujol parla de «valencià», Enric Canals de «problemes tècnics» i Joan Granados pensa en xifres de publicitat quan apareix el tema de la percepció de la TVV a Catalunya.

Parlant de diners, pense que ens entendrem bé catalans i valencians (tots hem estat fenicis); encara que no serà gens fàcil aclarir la rivalitat dels ports de València i Barcelona, les coincidències de fires, o les distribucions dels fons de compensació interterritorial, per on als valencians ens pot entrar el gol del gatge enganyós de la declaració comunitària, més burocràtica que real, que assenyala la nostra regió com a «objectiu número 1».

Precisament és un dels negocis prioritaris que porte al meu programa específic per la Comunitat Valenciana a les Eleccions al Parlament Europeu, on junt amb les altres institucions comunitàries, la Comunitat Valenciana té la necessitat i l'obligació de dir moltes coses i d'aconseguir-ne més.

Raons d'un nacionalisme solidari.

Hèctor Villalba Chirivella, cap de llista al Parlament Europeu per Unió Valenciana (FPR)

Unió Valenciana té un compromís històric amb la defensa i reivindicació del valencianisme polític, d'un valencianisme que es fonamenta en la consecució que les decisions que afecten els valencians siguin preses pels valencians. Per això, i com a nacionalistes, ens sentim solidaris amb els sentiments patriòtics de les altres comunitats autònomes.

Tant és així que acudim a les pròximes eleccions europees en una coalició harmonitzadora dels interessos de les distintes nacionalitats i regions que la componen.

La coalició electoral FRP és el resultat d'una inquietud d'Unió Valenciana de convergència amb forces que sintonitzen, des de les seues comunitats autònomes, amb un nacionalisme modern i solidari.

Per raons de veïnatge i proximitat

geogràfica, des d'Unió Valenciana se segueix amb especial atenció l'evolució socio-política de Múrcia i Catalunya.

La regió de Múrcia, que limita al sud amb el nostre Regne de València, comparteix interessos agrícoles i industrials amb el poble valencià i conjuntament amb la nostra Comunitat ha estat, en especial, maltractada per l'acta d'adhesió en la CEE.

La Comunitat Catalana, geogràficament relacionada amb València, manté unes aspiracions similars en la recuperació de les seues pròpies identitats històriques, polítiques i culturals, fruit de la coexistència en l'antiga Corona d'Aragó.

Compartim inquietuds comunes, de fer real una verdadera Europa de les Regions; apostem per una nova concepció de les relacions comercials que possibiliten nous canals de comercialització i d'obertura de mercats, farem possible la renegociació d'aquells aspectes del tractat d'adhesió que són negatius per a la iniciativa comuna, i farem realitat la constitució d'un eix del Mediterrani, dinamitzador de les nostres economies i la nostra societat.

Unes aspiracions polítiques d'autogovern que des d'Unió Valenciana encoratgem.

Per això no sols acceptem, sinó que també hi assistim entusiasmats, al renaixement nacionalista de tots els pobles de l'estat.

Concretament de Catalunya admirem el sentiment nacionalista del poble veí i les consecucions obtingudes des de posicions d'amor i lluita per la pròpia terra.

Si alguna cosa ens distancia del catalanisme polític és el desig impulsat des d'alguns dels seus sectors, de dur

el seu sentiment nacionalista més enllà de les seues fronteres cap a la colonització imperialista d'altres pobles.

Aquells que defensen el fals concepte de Països Catalans no poden ser respectats per les altres nacionalitats ja que, a més d'atemptar contra el propi esperit fraternal i solidari que duu el sentiment nacionalista, es troben fora de la Constitució.

I és que en Unió Valenciana estem oberts a la cooperació de totes les forces nacionalistes que defensen el legítim dret del nostre poble al seu autogovern, al seu idioma valencià, a la seua cultura, a la seua història, a la seua economia... i a tot allò que ens identifica i enorgulleix com a valencians.

Castelló, punt de partida.

Rafael Ribó, secretari general del Partit Socialista Unificat de Catalunya

Es podria dir que les relacions institucionals entre Catalunya i el País Valencià són inexistents, si bé hi ha una sèrie de temàtiques que requeririen l'existència d'aquestes relacions, començant pel tema de l'ensenyament, els mestres i la seua formació, i no cal dir el tema de la normalització lingüística.

Hi ha, això sí, una relació fàctica, que és l'arribada de TV3 al País Valencià, però a mi em sembla que hem perdut molts anys. Tant de bo que el darrer contacte, fet a Castelló, servixi per a impulsar unes relacions institucionals, no només formals sinó de programes de treball, i no només entre Catalunya i el País Valencià sinó també amb les Illes Balears.

Però em temo que encara estem més a la façana que no entrant en els continguts. En aquest sentit, és una paradoxa que hi hagi desatesa la Cançó i d'altres sectors culturals, i a la vegada s'estigui parlant d'entrar en relació amb el País Valencià.

En un altre ordre de coses hi ha la qüestió de la Televisió Valenciana. Em semblaria molt bé que es pogués veure a Catalunya sempre que fos en valencià, en la variant dialectal tal o tal altra. Se li digui com es vulgui. L'absurd és quan ens barallem pel nom perquè llavors és quan donem pretextos a la dreta. Repeteixo que, si TVV emetés en la nostra llengua, em semblaria molt bé que es veiés a Catalunya.

Per acabar, quant al tema de l'empresariat, tant el català com el valencià passen molt d'autonomies i d'aquestes qüestions de llengua i cul-

tura. No fem volar coloms. Clar que en qualsevol cas l'empresariat pot fer l'opció en funció de l'eix mediterrani, de cara a la Comunitat Europea.

Fins a Castelló, si més no.

Josep Guia, membre de Catalunya Lliure

Dissortadament, la secular ocupació castellano-espanyola sobre la ciutat de València (virreis, capitans generals, arquebisbes, jutges, etc.), amañada per la comparsa de botiflers autòctons (des de regidors municipals fins a botiguers que han deixat de parlar la llengua de la terra als fills i que, damunt, volen passar per patriotes), ha fet que l'eix mediterrani català («de Salses a Guardamar», segons l'expressió clàssica del rei Pere el Cerimoniós, al segle XIV) tinga un *estrangulament* a la nostra ciutat cap i casal. Aquesta eixida de Castella al mar, per València, sempre cobejada per Madrid i avui bastant reeixida però no consumada, ens torna a plantejar, de nou, la persistència de la *frontera* d'Almenara: la dels ilecarvons i els edetans, la de la diòcesi de Tortosa i la de València, la de l'estima per la llengua i l'autoodi per haver renegat d'ella, la de la catalanitat continuada i l'espanyolitat invasora. Catalunya, si més no, arriba fins a Almenara, i torna a renàixer a la Ribera, la Safor, la Costera, la Vall d'Albaida... I en dir Catalunya, dic estima-ció per la terra i per la llengua pròpies, dic cultura i modernitat, dic resistència al vent de ponent i obertura a l'aire

de la Mediterrània, dic afirmació nacional d'un poble —el nostre— contra l'imperialisme exercit per les classes dominants d'un altre —l'espanyol—.

Em repetiré encara: la catalanitat ens correspon, per història i per nissaga, i ens convé, per l'avui i pel futur. Per acabar amb l'enorme drenatge espoliador que ens fa l'estat espanyol i per aconseguir que es quedi en la nostra terra i en les nostres mans —les mans del poble treballador— el fruit del nostre treball. Cal dir que Jordi Pujol no representa aquesta catalanitat *nacional*. No hi arriba, no hi pot arribar, enganxat com està, per voluntat i per interessos, en la teranyina de l'«Espana de las Autonomías». Quan, finalment, ha gosat fer un viatge a Castelló de la Plana, terra catalana, ho ha fet renunciant a la catalanitat, fins i tot la del

nom de la llengua, tot plegant-se, com ha dit el periodista Josep Antich, a «la música de la sentència», espanyolista i feixista (redundant, ¿oi?), de l'Audiència Territorial de València. Pel que fa al suat «no ferir susceptibilitats», cal aclarir que aquells a qui tant en consideració es té de no «ferir-los» són els que han renegat, espanyolitzant-se, de la pròpia llengua, cultura i nació. D'altra banda, que Joan Llerma no pot representar cap defensa de la terra no cal ni dir-ho, escolanet com és dels *querifaltes* del seu partit, administrador dels interessos del capitalisme espanyol i internacional. I aquests interessos passen, ves per on, perquè el «valencià» no sigui dit «català»: aquest és un dels grans pactes *polítics* —per damunt de la raó filològica, és clar— que han configurat l'actual *democràcia* monàrquica espanyola. ¿Hi ha alguna cosa més subversiva, a València, que dir *català*? □